

Seminari Internacional Erasmus «Gènere i treball» Durham, del 9 al 14 d'abril de 1996

Jordi Nadal Tersa

Universitat Autònoma de Barcelona. Departament de Geografia.
08193 Bellaterra (Barcelona). Spain

Data de recepció: juny 1996
Data d'acceptació: juny 1996

Resum

Els dies 9 al 14 d'abril de 1996 es va celebrar a la University of Durham (Anglaterra) el Seminari Internacional «Gènere i treball», organitzat pel Departament de Geografia de la University of Durham (Anglaterra) i amb el suport del programa Erasmus. Durant cinc dies es van dur a terme conferències, tallers, taules rodones, etc. al voltant de temes com ara gènere i llocs de treball, patriarcat, masculinitat, feminitat i sexualitat al treball, etc.

Paraules clau: gènere, treball, patriarcat.

Resumen. *Seminario Internacional Erasmus «Género y trabajo». Durham, 9 al 14 de abril de 1996*

Los días 9 al 14 de abril de 1996 se celebró el seminario internacional «Género y trabajo», organizado por el Departamento de Geografía de la University of Durham (Inglaterra) dentro del programa Erasmus. Durante cinco días tuvieron lugar conferencias, talleres, mesas redondas, etc. acerca de temas como género y lugar de trabajo, patriarcado, masculinidad, feminidad y sexualidad en el trabajo, etc.

Palabras clave: género, trabajo, patriarcado.

Resumé. *Séminaire International Erasmus «Genre et travail». Durham, du 9 au 14 d'avril, 1996*

Durant le mois d'avril a eu lieu le séminaire international «Genre et travail», organisé par le Département de Géographie de la University of Durham (Angleterre) avec l'aide du programme Erasmus. Pendant cinq jours des conférences, ateliers, tables rondes, etc., ont eu lieu autour de thèmes relatifs au genre au lieu du travail, au patriarcat, à la masculinité, feminité et sexualité du travail, etc.

Mots clé: genre, travail, patriarcat.

Abstract. *International Erasmus Seminar on «Gender at Work». Durham, 9th-14th April 1996*

An International Seminar on Gender at Work was held at the University of Durham (U.K.) between 9th and 14th April. It was organized by the Department of Geography within

the framework of the Erasmus programme. The five-day seminar included conferences, workshops, round-tables, etc. on topics such as gender and work-place, patriarchy, masculinity, femininity and sex and labors relations.

Key words: gender, work, patriarchy.

Els dies 9 al 14 d'abril de 1996 es va celebrar a la University of Durham (Anglaterra) el Seminari Internacional «Gènere i treball». Enguany és la sisena edició d'aquest curs, que en cadascuna de les seves edicions ha tractat temes diferents en relació amb el gènere i que està organitzat per universitats que formen part de la xarxa Erasmus per a aquest programa, i que fins ara han estat Amsterdam, Durham, Autònoma de Barcelona, Atenes i Roskilde. A la present edició hi han participat estudiants de segon i tercer cicle i professors de l'Institut de Geografia Social de la Universitat d'Amsterdam, del Departament de Pràctica Social i Urbana de la Universitat Tècnica d'Atenes, dels departaments de Geografia de les universitats de Sheffield i Durham (Anglaterra), Autònoma de Barcelona i de Roskilde, a Dinamarca.

El curs ha estat organitzat a partir de conferències matinals que donaven lloc a grups nacionals i/o internacionals de discussió. En les exposicions posteriors de cadascun dels grups es podia copsar la realitat del gènere, tant a l'acadèmia com en la societat en general, als diversos països representats en el seminari. Després del dinar es prosseguia normalment amb visites per les ciutats, ja fos amb els grups de treball o amb la totalitat del grup. La darrera activitat del dia era la conferència posterior al sopar, que habitualment va despertar força participació entre els assistents.

La conferència del dia 9 va ser «Gènere i treball a l'àrea de l'OCDE-noves tendències en l'ocupació femenina i a temps parcial» del professor Alan R. Townsend, en la qual va presentar la incorporació de la dona al mercat de treball als països occidentals durant les dècades de 1950 i 1960 i el posterior creixement de l'ocupació femenina a temps parcial.

El segon dia de seminari va estar centrat en «Teoria i observació», amb ponències d'Uma Kothari, Nicky Gregson i W. Yorks Low. Aquesta darrera va exposar el cas de les treballadores a domicili a Anglaterra, destacant els trets que les caracteritzen i que les fan diferents de la resta de la majoria de països europeus.

El dijous dia 11 es dedicà a la divisió del treball segons gènere amb xerrades de Joos Deoogleever (Amsterdam), Montse Solsona (Barcelona), Dina Vaiou (Atenes) i Mo O'Toole (Newcastle). La primera d'elles dissertà sobre gènere i treball als Països Baixos, s'hi exposà l'increment de la participació femenina de forma important els últims deu a quinze anys al seu país, tot i que moltes ho feien a temps parcial i dins d'un ventall de llocs de treball molt limitat, i presentaven la diversitat camp-ciutat i treball pagat-treball no pagat.

Montse Solsona presentà «Ocupació femenina, constitució familiar i segregació ocupacional a l'Estat espanyol. Una anàlisi des de la perspectiva del canvi generacional», on exposà l'evolució del treball femení des de l'inici de la democràcia i la feminització de la força de treball entre 1979 i 1990.

Dina Vaiou titulà la seva presentació: «Treball informal, qui defineix l'altre?», on proposà la discussió de formes de treball conegudes com «informals» i la seva relació amb les «formals». La darrera de les conferències, a càrrec de Mo O'Toole, va fer un repàs a les polítiques de l'ajuntament de Newcastle en relació amb la segregació ocupacional.

El dia següent el tema que es va tractar va ser la realització del treball, amb conferències de Bea Cambell, Inger Joran Birkeland, Paula Smith i Nina Laurie. Aquesta darrera presentà la «Negociació de la feminitat: les dones que representen el treball d'emergència al Perú», analitzant la natura contradictòria del nou espai creat per les dones que treballen en els programes de treball d'emergència. La noruega Birkeland analitzà el sector turístic per veure els canvis en les relacions de gènere en societats capitalistes.

El darrer dia que es van presentar ponències va ser el dissabte, ja que es reservà el diumenge per a l'avaluació final del seminari. El tema al voltant del qual van girar les presentacions va ser les polítiques de treball femení, amb intervencions de Stephen Hughes, Bea Campbell, Paola Vinay i Suzanne Reimer. El senyor Hughes proposà la valoració de l'abast del disseny de diverses polítiques socials i d'ocupació de la Comunitat Europea. La italiana Vinay exposà tres models de dona i treball: dones amb un baix nivell cultural i un alt grau de responsabilitats familiars, que són el graó més dèbil de la cadena de flexibilització del mercat de treball; dones amb un alt nivell d'instrucció que intenten combinar la seva carrera professional amb les seves responsabilitats familiars, i, per últim, dones que ocupen càrrecs de responsabilitat professional, però que es veuen obligades a escollir entre aquest i la seva vida familiar.

Sota el títol de «Gènere i fragmentació del treball als organismes públics d'abast local», Suzanne Reimer avaluà els efectes de la contractació a tercers de serveis que havien estat públics, com ara la neteja i la restauració en ajuntaments i altres entitats locals.

Com a complement d'aquest seguit de conferències es van realitzar tallers de discussió dels grans temes debatuts: teoria i observació, segregació ocupacional, canvis en la divisió del treball i polítiques públiques.

Els grups de treball, formats per estudiants de les diverses nacionalitats presents, també van fer sortides pautades per les ciutats de Durham i Newcastle per treballar els aspectes teòrics discutits a l'aula.

Malgrat que no sigui un aspecte purament acadèmic, no s'ha de menystenir l'aspecte social i humà d'aquest seminari, que permeté posar en contacte universitaris d'arreu de la Comunitat Europea, amb el consegüent enriquiment que això comporta.